

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18—, za in-
stematvo D 26—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje štev. 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
št. 11.787.

Na naročila brez denarja ne po-
stojata. — Kolopisi se ne vrnejo.

Naslov:

Maribor, četrtek 8. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 105.

Davidović še ni bil pozvan h kralju.

Nove puste kombinacije. — Sledkoprejš volilna vlada Pašić - Pribičević edino možni izhod.

BEOGRAD, 7. maja. Za danes dopoldne se je pričakovalo povabilo g. Davidovića na dvor. Vendar se to do poldneva ni zgodilo. Medtem so seveda nastale zopet razne nove kombinacije. Govorilo se je o oddvojitvi Koroščevega in Davidovičevega kluba iz opozicijskega bloka. Jovanović je dopoldne konferiral delj časa z dr. Korošcem. Korošec je baže odklonil vstop v Pašićev kabinet. V Davidovičevem klubu obstoja baže struja za koalicio z radikali, ker uvidevajo, da z Radičevci ni mogoče delati. Vendar pa tudi ta noče Pašića za šefa kabineta. Tudi se niso zveze z Radičevci pretrgane. Končno baže ni mogoče sodelovanje s Pribičevići.

V drugih krogih so mnjenja, da bo prišlo še do novih poskusov za sestavo poslovne vlade. Komu bi naj kralj to nalogo poveril, soveda nihče ne ve povedati. Eno je gotovo: radikalni klub stoji trdno na stališču, da mimo Pašića in brez njegovega soglasja nihče ne bo sestavil nove vlade.

Jasno je danes: naj se ustvari kakoršnakoli vlada, bo ustvarjena brez Radičevcev, ki niso pokazali volje resno sodelovati na konsolidaciji države. Tudi Davidović bo moral konferirati z radikali. Ako bodo izčrpane vse možnosti za sestavo poslovne vlade, ostane edino možna kombinacija: volilna vlada Pašić-Pribičević.

Pribičević o nemogućnosti koncentracijske vlade.

Dva jasno opredeljena tabora: za in proti ustavi. — Za močno vlado dela, ki bo branila državno edinstvo.

BEOGRAD, 7. maja. Današnja »Reč« objavila članek g. Pribičevića, v katerem se obrača proti sestavi koncentracijske vlade. G. Davidović stremi sedaj, ko je s svojo akcijo doživel zlom, za formacijo koncentracijske vlade. Pribičević je mnjenja, da je koncentracijska vlada v sedanjem trenutku nemogoča. Takšna vlada se sestavi samo, če je država v krizi in če so vsi edini v tem, da jo je treba braniti. Kakšna je politika radikalov in samostojnih demokratov, je znano celomur svetu. Znano pa je tudi, kakšna je politika opozicijskega bloka, kateremu

na čelu stoji g. Davidović. Vprašanje je jasno postavljeno in narod bo nanje lahko odgovoril. Med temi dvema političnima smermi ni mogoč sporazum, zato tudi ni mogoče najti podlage za koncentracijsko vlado. G. Pribičević končuje članek s trditvijo, da koncentracijska vlada nima ideje in politike in bi bila škodljiva za državo. Hočemo imeti vlado, ki bo branila državno idejo, izraženo v vidovdanski ustavi, vlado avtoritete, dela in zakonitosti, vlado, ki naj bo močna in pod katero se ne bodo mogli razvijati subverzivni protinaradni elementi.

JOVANOVIĆ PRI KRALJU.

BEOGRAD, 7. maja. Danes ob 12. uri je bil sprejet skupščinski predsednik g. Jovanović v avdienci, ki je trajala do 12.50. Po avdienci je šel Jovanović v stanovanje in ni dal o avdienci nobene izjave. V opozicijskih krogih so takoj skovali vest, da je Jovanović poročil kralju o 30 mož broječi skupini v radikalnem klubu, ki je proti volilnemu mandatu.

PREPREČENA ITALIJANSKA SLAVNOST V ŠIBENIKU.

RIM, 7. maja. (Izv.) V Šibeniku je prišlo glasom poročil iz Zadra o priliki proslave 500-letnice Tomasca do večjih, protitalijanskih manifestacij. Ko je došel parnik, na katerem se je pripeljal slavnostni govornik, poslanec Orano, v Šibeniško luko, so tamonjži Hrvatje vprizorili demonstracije, tako, da se govornik sploh ni mogel izkrcati. Italijane, ki so ga pričakovali ob obali, so

sko čustvovanje v politične svrhe, isto tako moramo zahtevati, da ne smejo funkcionarji Sokola ali Orjuna izrabljati teh organizacij v politične svrhe. Odločno pa moramo zavrniti vse one, ki hočejo javnosti sugerirati, da se odlični sokolski ali orjunaški funkcionar ne bi smel pojaviti na zborih demokratske stranke kot apostol njenih idej.

Naši nasprotniki v klerikalni stranki pojmujejo svoje naloge povsem drugače. Najodličnejši funkcionarji Orlovstva so obenem najodličnejši bojevniki v vrstah klerikalne stranke. In nihče se ne dvigne v njihovih vrstah, da bi to obsodili, nasprotno smatrajo oni orlovstvo samo kot eno izmed sredstev za ekspanzijo klerikalne politične moči. Ne pride mi na misel, isto zahtevati pri Sokolstvu ali Orjuni. Odklanjam pa kuratelo teh organizacij nad strankarsko-političnim uredstvom njenih članov.

Moral sem končno te besede zapisati, da se napravi konec slepomišljenju in krivim pojmom. Zlasti še zato, ker do bro vidim, da se hoče s strani gotovih ljudi, ki so se dokopali do odličnih mest v Orjuni kot nasprotniki demokratske stranke, našim pristajšem, ki so z duho in telesom nacionalisti, zapreti pot do uredstvom v naši stranki in njenem delu.

V. S.

Politične vesti.

* Razvoj krize. Kakor smo predvidevali, je Pašić kralju izjavil, da ne more sprejeti mandata za sestavo poslovne vlade. Predno je šel popoldne v avdienco, je sklical min. svet, ki je soglasno sklenil, da razmere v parlamentu ne dajejo nobene nade na uspešno delo v skupščini, radi česar se poskuša s koalicijsko vlado ne more obnesti. Po Pašiću je bil pozvan v avdienco skupščinski predsednik Ljuba Jovanović, o katerem se je govorilo, da bo dobil mandat za sestavo vlade. Zlasti so se na to bilko še očešali opozicijskeci, ki so že izjavljali, da bi šli v takšno koalicijsko vlado. Saj je celo ljubljanski »Slovenec« včeraj nankrat postal krotek kot jagnje in zavrnil na struno koncentracijske vlade, dočim je bil še pred par dnevi prepričan o vladi g. Davidovića. Tudi to se ni obistiniilo. Jovanović je kralju pojasnil svoje stališče, da je razpis volitev edini izhod iz krize. Volitve naj vodi Pašić-Pribičevićeva vlada. Danes bo menda zgolj formalno kralj ponudil Davidoviću sestavo koncentracijske vlade. Ker tudi to ne bo uspelo, je pričakovati za nekoč ali za jutri konec krize, kakor smo ga vkljub »Slovenca« in »Straža« preroko-

demonstracije pretepli in razpodeli. Še le po 5 urah je policija napravila red. Ko se je poslanec Orano nato v avtomobilu odpeljal, so ga obmetavali s kamenjem, tako da je moral zbežati v bližnjo hišo. Pred hišo je nato eksplodirala bomba, ki pa ni povzročila nikake škode. Policija je nato oddala več strelov ter s tem razpršila množico. Ko sta po slavnosti odpotovala italijanski konzul v Splitu in senator Tacconi, so se demonstracije ponovile. Orano se je moral vrniti v Zader, ne da bi bil imel nameravani slavnostni govor.

Strojna in kovinska industrija v Švici ustavi delo.

CURIH, 6. maja. (Švic. Dep. - Ag.) Zveza delodajalcev švicarske strojne in kovinske industrije je sklenila, da odredi splošno ustavi delo. Ta ustavi- tev je prva odredba strojnih industrij- cev v boju, ki ga vodi švicarska zveza kovinskih in urarskih delavcev proti 52- urnemu tednu.

Zopet železniška nesreča.

BERLIN, 7. maja. Izv. »Lokalanzei- ger« poroča iz Pariza o železniški ne- sreči, ki se je pripetila pri Port-d'Atelier Ekspresni vlak Berlin-Belfort je trčil v tovorni vlak, pri čemur je bilo ne- kaj oseb ubitih, več pa težko ranjenih.

Nov Poincarejev govor.

PARIZ, 6. maja. (Havas.) Pri pojedini trgovinske zbornice je imel Poincare govor, v katerem je obrazložil francosko zunanjo politiko. Francoska vlada je pri- pravljena obnoviti nemško gospodarsko enotnost, kakor hitro bi Nemčija izvršila program, ki ga je stavila reparacijska komisija. Ker pa ne ve, kako bo Nemčija program izvršila in ali ga sploh na- merava izvršiti, je francoska vlada pri- morana, da vztraja pri politiki paznje in okrepitve.

BORZA.

CURIH, 7. maja. (Izv.) Predborza, Pa- riz 36.55, Beograd 6.97, London 24.63, Pra- ga 16.47, Milan 25.22, Newyork 561.50, Du- naj 0.007950.

ZAGREB, 7. maja. Pariz 530-535, Švi- ca 1431-1441, London 352-355, Dunaj 0.1126-0.1146, Praga 235.50-238.50, Milan 360.10-363.10, Newyork 79.65-80.65.

BEOGRAD, 6. maja. Pariz 526-523, Švica 1432-1433, London 353-353.40, Du- naj 0.1134-0.1135, Praga 336.25-336.50, Milan 361-361.50, Newyork 80.40-80.50.

vali: razpust in volitve. Zaključna faza krize je tu.

* Nemci v Sloveniji in Madžari v Prekmurju. Z ozirom na vesti, da bo vla- da razpustila nemške in madžarske iredentistične organizacije v Vojvodini, se je pri nas v Sloveniji načelo vprašanje, kaj bo z nemškimi organizacijami v Sloveniji in madžarskimi v Prekmurju. Iz Beograda doznavamo, da bo vlada tudi tem organizacijam posvečala svoje pozornost in nadzorovala njih delova- nje zlasti zato, ker je Slovenija najbolj izpostavljena politični propagandi z on- stran mej. Razpustila se bodo vsa manj- šinska društva, ki delujejo na politično- nacionalističnem programu. Nemci in Madžari pa lahko pristopijo k organiza- cijam, ki temelje na lojalnosti napram državnim ideji. Skrajni čas, da se pristri- že greben raznim nemškim in madžar- skim petelinom, ki se na zunaj cede lo- jalnosti, naznotraj so pa najgrši ireden- tisti.

* Proti iredentistom. Iz Beograda po- ročajo, da se je te dni vrnil iz južne Sr- bije z inšpeksijskega potovanja šef jav- ne varnosti g. Žika Lazić, ki je prisostvo- val tudi svečanostim povodom posveče- nja zastave organizacij, ustvarjenih pro- ti bolgarskim komitašem. G. Lazić pripo-

Čudne teorije.

Maribor, 7. maja.

Te dni me sreča prijatelj in mi pove, da so mu pri Orjuni prepovedali hoditi na shode Demokratske stranke kot go- vornik, češ da je Orjuna nadstrankar- ska organizacija in da se zato njeni člani in zlasti njeni funkcionarji ne smejo politično eksponirati v strankah. Nekaj časa poprej sem nuletel na isto mišljenje v nekih sokolskih krogih. Za- to čutim dolžnost, da izrečem svoje mne- nje o upravičenosti ali neupravičenosti takih teorij:

Najprvo moram poudariti, da sma- tram za naravno, da morata biti tako so- kolska kakor orjunaška organizacija ne- pristranski, nadstrankarski organizaciji že zato, ker sta nepolitični organizaciji — oziroma bi vsaj po svojih programih morali biti, dasi se zadnje čase od goto- vih ljudi delajo poskusi, napraviti iz Orjune novo politično stranko. Vendar pa je tudi to nadstrankarstvo kolikor- toliko fiktivno. Sokolstvo je po svojih načelih, ki sta jih postavila že Tyrš in Tünger, že v svojem bistvu svobodomi- selno in nacionalno in torej hote ali ne- hote nasprotno klerikalizmu in separa- tizmu. Njegovo idejno delo mora iti na- čelno v tej smeri, nadstrankarsko pa mora biti z ozirom na pripadnike raz- nih svobodomiselnih in nacionalnih strank, ki so v Sokolstvu včlanjeni. Saj vidimo danes v Sokolu poleg demokra- tov tudi narodne socialce, samostojneže in radikale, torej pripadnike štirih ali morda še več naprednih, svobodomiselnih in jugoslovensko orijentiranih strank, in je jasno, da se sokolska orga- nizacija kot taka ne sme eksponirati za eno ali drugo izmed teh strank niti po svojem značaju kot nepolitična orga- nizacija niti kot organizacija, ki ima v svoji sredini člane teh različnih navede- nih strank.

Isto je pri Orjuni. Po svojih načelih je Orjuna nacionalistična, jugoslovensko in protiseparatistično orijentirana orga- nizacija, katere člani so pripadniki vseh v tej smeri orijentiranih političnih strank. Njena naloga je, da idejno-jači delovanje vseh teh strank v navedenih smernicah, pa tudi, da v interesu poli- tične morale vrši kritiko nad delova- njem vseh strank v nacionalnem pogle- du, ne da bi samoobsebi imela pravico vmešavanja v razmere v posameznih strankah. Če s tega stališča mora biti Orjuna kot organizacija nad- strankarska.

Popolnoma druga je pa vprašanje, ali se naj zaradi tega tudi člani obeh navede- nih organizacij odpovedo svojim poli- tičnim pravicam in postanejo politične dvoživke, ki ne bi imele pravice se udele- ževati kot osebe sodelovanja v strankar- skem delu v onih strankah, katerih pri- staši so po svojem notranjem prepriča- nju. Odločno moramo nastopiti proti ab- solutno nevzdržni teoriji, da bi zlasti funkcionarji v odborih navedenih orga- nizacij ne smeli v javnosti nastopati kot strankarski delavci, seveda ne da bi pri tem izrabljali svoj položaj oziroma or- ganizacije, v katerih izvršujejo odlične funkcije, v svoje osebno-politične svrhe. Povsem nedopustno je bilo, da je n. pr. g. dr. Ravnihar svojo pozicijo kot bivši starosta Sokolskega Saveza in predsed- nik Jugoslov. Matice izrabljal za svoje osebne politične ambicije. Kakor zahte- vamo, da se naj ne izrablja vera in ver-

vednje, da je našel ta protikomitski pokret v prebivalstvu južne Srbije najlepši odziv in združil krog sebe ogromne množice našega naroda, zlasti na levi strani Vardara. Ta organizacija je osnovana pod pritiskom terorja makedonstvujuših in ima namen, zaščititi prebivalstvo od bolgarskih komitaških napadov. Člani tega združenja so močno oboroženi. Proslava posvečenja zastave se je spremenila v veliko narodno manifestacijo proti bolgarskim iredentistom v južni Srbiji (makedonstvujušim). Kum zastave je švicar dr. Rajs. V vsaki vasi se bodo osnovale podorganizacije. Glede Madžarov in Nemcev v Vojvodini se je vlada postavila na stališče spoštovanja obstoječih zakonov, v kolikor niso v nasprotju z ustavo. V Vojvodini je po obstoječem zakonu potrebno odobrenje političnih oblasti za snovanje društev in političnih strank. Vlada ne namerava zabraniti političnih strank, ker smatra, da organizacije, osnovane na temelju državne ideje, pripomogajo h konsolidaciji položaja. Takšne organizacije pa niso one, ki stoje na principu narodnih manjšin in ki podpirajo ali vsaj olajšavajo iredentistično gibanje ter služijo hujškanju proti narodu, ki tvori večino države.

* Radičeva brbljarije. G. Radić ne more molčati. Sedaj je zopet dal »interview« beogradskemu dopisniku »Berliner Tagblatt« g. Berkesu, ki ga je obiskal na Dunaju. Radić je dejal med drugim: »Vemo, da so Srbi monarhisti. Mi pa smo in ostanemo republikanci. Kako to izravnati? Mi si mislimo tako: Srbska (!) dinastija naj ostane še dalje napram inozemstvu skupni simbol. V no tnanosti pa mora biti hrvatski parlament popolnoma suveren in hrvatska vlada mora biti odgovorna samo temu parlamentu. Poleg srbske države naj torej obstoja tudi popolnoma samostalna Hrvatska in Slovenija. Bosna in Hercegovina bi dobili poseben avtonomni položaj, za kar bi bila potrebna posebna pogodba med Srbi in Hrvaši po zaslišanju Bosne in Hercegovine, ali se hočeta nasloniti na Srbijo ali Hrvatsko. Isto velja za Vojvodino. Kar se tiče Črne gore in Macedonije, bi se interesirali ti dve pokrajini Hrvatsko samo v njihovih odnosih napram inozemstvu. Hrvatsko samo pa bi tvorile Hrvatska, Slavonija in cela Dalmacija in bi imela Hrvatska skupno z Beogradom samo diplomacijo in vojsko v svrhu obrambe.« — Ko je g. Berkes vprašal Radića, ali misli, da bo Beograd na to pristal, je Radić dejal, da g. Davidović pozna ta njegov program in ker je stopil z Radićem v odnos, mora biti vsekakor prepričan o možnosti sporazuma v tem smislu. — Na te Radičeve brbljarije ima besedo g. Davidović.

* Po nemških volitvah. Po dozdaj znanih rezultatih volitev v Nemčiji je gotovo, da so dobile stranke, ki so proti izvršitvi mirovnih pogodb, večino (krog 250-465). To so nemška ljudska stranka, nemški nacionalisti, komunisti, bavarska ljudska stranka, bavarska kmečka zveza in pangermani. Te stranke so tudi proti weimarski ustavi, ki je nastala na podlagi mirovnih pogodb. Seveda se to ne pomeni, da pride do revizije weimarske ustave, ker so si vse te stranke tudi glede revizije zelo nasprotne v nazorih. Ker so verjetno soc. demokrati vendar še relativno najmočnejša stranka, je misliti, da bodo dobili zopet predsedniška. Glede mirovnih pogodb samo ob sebi ugotovimo tudi še tako velika večina njihovih nasprotnikov ne bo mogla ničesar storiti radi enodušnosti antante v pravici obrambe in izvršitve teh pogodb. Votitvenega izida torej ni jemati preveč dragično za splošni evropski položaj.

* Stranka nemških realistov na Češkoslovaškem. V Brnu so imeli te dni nemški realisti svojo drugo skupščino pod predsedstvom inž. Kremerja. Govorniki so obsojali negativistično politiko nemških strank v Češkoslovaški in naglašali potrebo češko-nemškega zblizanja. Masaryku so poslali brzojavko, v kateri povdarjajo svojo lojalnost napram državi.

* Belgijsko-ruska pogajanja. Iz Moskve javljajo, da je Rakovski belgijskemu ministru v Londonu sporočil, da sovjetska vlada soglašala s tem, da se vršijo belgijsko-sovjetska pogajanja meseca maja v Londonu.

Dnevna kronika.

— Smrtna kesa. V Graecu je umrl minul ponedeljek bivši veterinarski svetnik g. Martin Jelovšek v starosti 70. let. Pokojnik je bil znan gospodarski strokovnjak in sodrnik kmetijske družbe za slovensko štajersko.

— »Straža« z avstrijskimi copatami. Ves jugoslovanski svet ve, da ni več štajerske. »Straža« pa je začela rabiti v svoji 50. številki zopet napis: »Štajerske novice«. Nategnila si je odložene stare raztrgane avstrijske copate.

— Farizeji se delajo lepe pred Bogom in svetom. Prejeli smo: »Straža« se je nedavno silno razburila, ker ste ji vrnili milo za drago in jo potipali malo na — gospodarski žilici. Farizeji pri »Straži« so zafajili same sebe ali pa so slabega spomina, zato vprašamo: Kdo je pozival — ni še dolgo temu — na bojkot proti neklerikalnim posojilnicam in hranilnicam? Kdo je »farbale« naš narod, da greši proti kmetu, če nalaga ali si izposoje denar v hranilnicah in posojilnicah, ki niso v klerikalnih rokah? Kdo je napadal Mariborsko mestno hranilnico in druge naše denarne zavode, hoteč jim iz gole zavisti oslabiti med narodom zaupanje? Nikomur drugemu nego g. duhovnikom pri »Straži« in »Slovensk. Gospodarju« ter gorečim duhovnikom po deželi ni bilo »prenizkočno, preogabno, se valjati v tem blatu«. Gospodje duhovniki, dajte nam v smislu naukov velikega katoliškega katekizma ne samo s svojim obnašanjem, temveč tudi po besedah svoje stranke lepe izglede ljubezni do bližnjega, potem se ne bodele kakor tokrat osmešili z lastno lažjo. Ako ste pa svojo zmožnost spoznali in uvideli, da vas zapuščajo oni, koje ste večkrat po krivici napadali in blatili, potem nas vaša izjava v »Straži« le veseli, samo glejte, da se je bodele tudi držali po citatu velikega katekizma: »Vse, karkoli hočete, da naj vam ljudje stori, tudi vi njim storite; zakaj to je postava in preokli.« (Mat. 7, 12.)

— Konjska dirka v Ljutomeru se vrši v nedeljo 11. maja ob 14. uri. Odhod vlaka iz Maribora ob 6.30 zjutraj, povratek v Maribor ob 20.50.

— Šolski izleti. 1. Učenci (dijaki) vseh domačih, javnih kakor tudi od države priznanih privatnih učilišč imajo pravico do sledečih povlastic, ako potujejo pod vodstvom svojih učiteljev na izlete: v II. razredu brzih vlakov s polovično karto III. razreda brzih vlakov; v III. razredu brzih vlakov s polovično karto III. razreda potniških vlakov; v II. razredu potniških vlakov s polovično karto III. razreda potniških vlakov in v III. razredu potniških vlakov s četrtinsko karto III. razreda potniških vlakov in sicer samo, kadar potujejo v skupinah najmanj po 10 dijakov ali ako se znižana cena plača za to število. Zastonj se ne prevaža nihče. 2. Učitelji, ki vodi skupino, plača polovico normalne vozne cene, vendar se prevaža na vsakih 5 učencev samo 1 učitelj. Skupno potovanje se mora prijaviti pisмено v 2 izvodih načelniku odhodne postaje najmanj 2 dni pred nameranim potovanjem. Prijava mora vsebovati ime zavoda, odhodno in namembno postajo, eventualni povratek, število oseb, dan in vlak, kdaj se potovanje vrši, podpis in žig ravnateljstva.

— Bajram mubarekji olsun! Dne 5. t. m. je bil zadnji dan muslimanskega posta Ramazana. 6. t. m. so se pričeli Bajramski prazniki, katere si želijo muslimani z voščilom: »Bajram mubarekji olsun!«

— Požar v Breznu. V nedeljo 4. t. m. je zgorela posestniku Potočniku v Breznu koča na pobočju ob Dravi do tal. Prebivalci so komaj rešili golo življenje in živino. Goreti je pričelo ob 21.

Pravo

Schicht Schichtovo-milo z znamko „JELEN“

prihrani čas in denar. Zadostuje, ako s Schichtovim-milom samo enkrat po perilu potegneta, tam kjer morate z navadnim milom trikrat.

uri, ko so že vsi spali. Sumijo, da je nekdo zažgal.

— Kar Vi potrebuje, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 201, Hrvatska. 2736

— Jubilej kmetijskega strokovnjaka. S 1. majem t. l. je poteklo 40 let, odkar je začel sodelovati pri »Kmetovalcu« kmetijski svetnik V. Rohrman, ki je takrat nastopil službo pristava na bivši vinarski in sadjarski šoli na Slapu pri Vipavi. Spisal je v tej dolgi vrsti let številne članke in jih podpisaval ali s polnim imenom ali s kakim drugim znakom ali pa objavljaj tudi brez vsakega podpisa. Ves ta čas do zadnjega je sodeloval brez vsakega honorarja. V zadnjem času oskrbuje obenem tudi uredništvo »Kmetovalca«.

— Pokrajinski zbor Jugoslovanske Matice v Zagrebu. Včeraj se je vršil v Zagrebu pokrajinski zbor Jugoslovanske Matice za Hrvatsko in Slavonijo, katerega je otvoril predsednik pokrajinskega odbora dr. Živko Petričić. Tajniško poročilo je izkazalo obilno delo Matice v prejšnjem letu, ki je doprineslo velike uspehe na kulturnem in ekonomskem polju našega naroda. Naš narod vodi pod tujim jarmom težko borbo za obratitev svojega jezika in narodnosti. Tudi blagajna izkazuje vedno večji napredek podružnic na teritoriju Hrvatske in Slavonije. Izvoljen je bil stari odbor.

— Nova izmenjava ujetnikov med Rumunsko in Madžarsko. Iz Bukarešte poročajo, da se je dne 5. t. m. izvršila nova izmenjava političnih ujetnikov. Rumunija je izročila Madžarski 12 radi upora obsojenih sedmograških Madžarov, dočim je dobila Rumunija 12 v Madžarski obsojenih Rumunov.

— Velika tatvina na bosanski pošti. Sarajevska poštna direkcija je uvedla preiskavo o tatvini 77.000 D iz vreče, ki je bila na potu od pošne postaje v Čajniču do Gorazde. V Gorazdi so zapazili primanjkljaj ter obvestili policijo, ki je takoj uvedla preiskavo, toda do sedaj brez uspeha. Vreča je bila transportirana najprej s poštanim vozom, potem z železnico in nato zopet s poštanim vozom. Izgleda, da je udeleženi pri tatvini več oseb.

— Svojega župnika so hoteli obesiti. V Knežincu pri Varaždinu je doživel takmočni župnik pred par dnevi velik strah. V cerkev je prišel mlad par, ki se je hotel poročiti. Ženin pa župniku ni bil posebno po godu, zato je kratkoma odklonil poroko, češ, da njegovi papirji niso v redu. Svatje so ogorčeni zapustili cerkev ter odšli v bližnjo gostilno. Proti večeru so bili že vsi židane volje. Ko pa so se spomnili župnika, jih je popadla taka jeza, da so vdrli v župnišče ter zagrozili župniku, da ga obesijo, župnišče pa zažgejo, če se bo še nadalje protivil. Župnik je kmalu uvidel, da mislijo resno. Šel je torej zvečer ob 9. uri v cerkev ter opravil cerkveno poroko, drugi dan pa je zažve seveda prijavil oblastem in lahko se zgodi, da bosta ženin in nevesta preživela medene tedne v zaporu.

— Rusi odpravljajo nepismenost. Dne 25. maja se vrši v Moskvi tretji vsesrski zbor za odpravo nepismenosti. Sklenjeni bodo razni ukrepi, da se nepismenost v vsej Rusiji odpravi popolnoma. Zdi pa se, da vlada ni tako delavna kakor so kongresi iniciativni.

NARASČAJEVA AKADEMIJA
se vrši v četrtek 8. maja ob 8. uri zvečer
v NARODNEM DOMU.
Vstopnina prestovoljna

Kultura in umetnost

Proslava 200letnice rojstva filozofa Kanta v Mariboru.

S takozvanim Kantovim večerom, ki ga je priredila dne 5. t. m. »Ljudska univerza« se je tudi Maribor poklonil nesmrtni senci velikega filozofa, ki je pred 200 leti ugledal svet, da postane eden izmed onih kladivarjev duha, ki se jim je posrečilo vsaj nekoliko natrti lupino večne uganke sveta in življenja. To, da je naša »Ljudska« univerza proslavila jubilej filozofa, ki je Nemec po rodu in ki se z njim ponaša ves germanski svet, je v dobi narodnega sovraštva tembolj hvalevredno; veliki duhovi tako malo mole nad povprečno maso »narodnih« politikov in hujšakcev, kakor vrhovi gora nad meglo močvinskih dolin. Kantovo proslavo v »Ljudski« univerzi je otvoril g. inž. J. Kukovec s kratkim predavanjem o Kantu kot človeku in filozofu. Podal je obrise njegove neznatne človeške osebnosti, nato pa ga je postavil v miselni razvoj evropskega človeštva. Po ločitvi vere od znanosti (skolastike) so duhovi prodirali v mrak svetovne uganke z dveh strani: enim so bile izkušnje (empiriki) edina luč v večni temini, drugim pa je prihajala svetloba od znotraj, iz razuma (racionalisti). Hume je hotel končati dolgotrajni boj za resnico-varljivko in je dokazoval, da človek sploh ne more spoznati resnice. Na prelomu stoletij je vstal Kant in je izkušal pod Humeovim vplivom združiti obe temeljni smeri. V tem leži velik pomen Kantove filozofije. In posehodb je Kant kakor strmna skala. Vsak, kdor danes rešuje spoznavalne probleme, mora iti mimo te sekularne skale.

G. prof. dr. A. Dolar je nato pregledno in vzlic nepoljudnemu značaju svoje jasnorazložil najvažnejše premise, ki jih je Kant postavil v svoji poglavito filozofski izpovedi: »Kritik der reinen Vernunft«. Z nazorostjo veččega didakta je seznanjal slušatelje s Kantovo spoznavno teorijo; z vlogo, ki jo je filozof določil razumu kot avtonomnemu činitelju in volji kot najsilnejšemu pojavi življenja. Predavatelj je razložil, tudi pomen znanih Kantovih kategorij, se dotaknil njegovih pomembnih teorij o času in prostoru, potem spoznavanja stvarnosti na sebi (das Ding an sich) in tudi njegove kritike verskih pojmov o Bogu, nesmrtnosti duše i. dr.

— Oba predavatelja sta s svojimi izvajanjem nekoliko približala občinstvo k teškim problemom Kantove filozofije, dasi sta jih — samoobsebi umevno — pokazala le iz ptičje perspektive, odkoder so vidni zgolj grobi obrisi. Zanimivo in razveseljivo pa je dejstvo, da je bil obisk tako dober, kakor ni bil že delj časa. Okoli 200 ljudi se je udeležilo Kantovega večera. Ker pa ni kazalo, da bi nastopil tretji napovedani predavatelj g. prof. Pavai, je njegovo predavanje o Kantovi etiki preloženo na prihodnji ponedeljek dne 12. marea. Predavanje bo zajelo tudi etiko pred Kantom, da bodo tako razumljivejši Kantovi nazori o etiki. — Naj bi slušatelji ponesli v realno, praktično življenje predvsem visoko Kantovo mnenje o človeških dolžnostih. Človek je zato človek, da vestno izpolnjuje izvestne dolžnosti. G. inž. Kukovec je dobro povdaril, da je naš dobi najbolj treba baš tega spoznanja in da se tudi in zlasti zaradi njega moramo vračati h Kantu!

— Opomba: Vsled pomanjkanja prostora ni mogel članek iziti v včerajšnji številki, kakor je bil namenjen. Ured.)

Obiave.

§ Pevsko društvo »Luna« v Lažeršbergu-Krčevina prosi vse člane, da se zanesljivo udeležijo sestanka v nedeljo, dne 11. maja od 9.—11. ure v gostilni pri Krambergerju na Aleksandrovi cesti. — Posvetovalo se bo o prireditvi veselice meseca junija. Ob enem se vabijo prijatelji petja, da pristopijo kot člani k imenovanemu društvu. — Odbor.

KARO-čevlji
Maribor. Koroška c. 19.

Mariborske vesti.

Maribor, 7. maja 1924.

m Smrtna kosa. V torek, dne 6. majnika je umrl g. Maks Straszil, posestnik in lesotrožec Ob bregu 2. Pogreb se vrši v četrtek, dne 8. majnika ob 14. uri iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

m »Slovenski kvartet« (gg. Banovec, Pečenko, Završan, Zupan) iz Ljubljane nastopi v Mariboru v sredo, 14. tm. s samostojnim vokalnim koncertom v veliki kazinski dvorani. Kvartet se je ustanovil l. 1920 in goji študij starejše in moderne slov. vokalne glasbe v resnem koncertnem stilu, kar je dokazal z vsemi svojimi dosedanjimi nastopi. V Ljubljani je nastopil poslednjič pred dvema tedni na mladinskem glasb. predavanju v Filharm. dvorani in žel za svoje umetniško prednašanje viharje odobravanja. Strokovna kritika je sprejela tudi ta njegov nastop z laskavim priznanjem in označila kvartet kot našo najboljšo pevsko komorno enoto. Sloves »Slov. kvartet« nam jamči, da gotovo tudi naše občinstvo ne bo zamudilo prilike, da obišče ta njegov koncert. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Zlate Brišnik.

m Prebivalci Ljubarčeve ulice se pritožujejo, da se tam v noči niš skoraj vsako noč razgraja do zgodnjih jutranjih ur. Tako se je na pr. minulo noč igralo, kričalo in plesalo čez 3. ure zjutraj. Ostali prebivalci, večinoma iz delavskih krogov, ki so potrebni počnega miru, prosijo policijski komisariat, da naj se za stvar malo pozanima in napravi red.

m Prebarvanje državnega mostu. — Zadnji čas so pričeli železni deli na državnem mostu čez Dravo rjaveti, zato bo most na novo prebarvan. Barvanje bo stalo okrog 100.000 dinarjev.

m Akejski odbor v dobrobit ponesrečenemu stražniku Kralj Lorencu naznanja slav. občinstvu, da je tozadevna akcija doprinesla znesek 13.411,75 D. Od tega se je nabavila ponesrečenemu potom odbora umetna noga za 3568 D. Njegovim trem mladoletnim otrokom, se je vložil v tukajšnji Mestni hranilnico znesek 3000 D — tako, da lahko vsak posameznik dvigne znesek 1000 D z obrestmi vred — komaj v 21. letu svoje starosti. Njegovi soprog se je izročil takoj po prireditvi družabnega večera znesek 200 D. Njemu samemu pa se je izročilo za osebnost in družinske potrebe ter za nabavo protezne rezerve: I. 500 D, II. 1000 D in dne 4. maja t. l. ostalih 5.143,75 D. Končno so naznanja, da se je tozadevni odbor s 4. majem t. l. razpustil.

m Redno glavno cepljenje proti kozam. Obligatorično brezplačno cepljenje proti kozam za vse one prebivalce mesta Maribor, ki še niso bili cepljeni in so stari nad 6 mesecev, se vrši v času od 19. do 24. maja t. l. vsak dan od 9. do 12. ure na mestnem fizikatu (Rotovž) soba št. 7. Spored za poedine okraje je sledeči: I. okraj 19. maja, II. okraj 20. maja, III. okraj 21. maja, IV. okraj 22. maja, V. okraj 23. maja t. l.

m Tujci v Mariboru. Dne 7. majnika je bilo prijavljenih v Mariboru 69 tujcev in sicer: hotel »Merano« 23, privat-hotel 3, hotel »Zamorec« 9, gostilna Halbwidl 7, hotel »Orni orele« 5, gostilna »Zlati konj« 5, hotel »Kosovo« 4, gostilna Zokaly 9, gostilna »Pri jelenju« 3, gostilna »Pri grozdu« 3, gostilna »Zlati lev« 1, gostilna Löschnigg 1.

m Novi tečaj za strojenpisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo (zasebni pouk) začnejo na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija t. l. in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

m Pobegla kaznjence. Zadnje nedeljo sta pobegnili iz mariborske kaznilnice dva kaznjence, ki sta se med mašo skrila v kapelici. Posrečilo se jima je, da sta splezala skozi okno na prosto. Ušel pa je samo eden, ker so drugega kmalu po begu prijeli stražniki blizu Drave pri Veliki kavarni. Eden ima odsedeti 2, drugi pa 4 leta težke ječe.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom L.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sredo 7. maja. Čardaška kneginja, Ab. C. (Kuponi).

Četrtek, 8. maja. Veseli dan ali Matiček se ženi Ab. E. (Kuponi).

Poset Hudožestvenikov v Mariboru. Odlični ruski dramski umetniki posetijo naše mesto okoli 18. tm, kjer bodo gostovali v našem gledališču s tremi predstavami in sicer: 1. Dostojevskij: Selo Stepančikovo; 2. Dickens: Življenski boj in 3. Čehov: Višnjovi sad (Češnjev vrt). Umetnikov dospe 25. Vstopnice so že v predprodaji in se lahko rezervirajo od 9.—12. in 15.—17. ure pri dnevnih gledališki blagajni. Telefon 382.

Meščanom mesta Maribor. Sredi maja bomo imeli čast sprejeti svetovne dramske umetnike Hudožestvenike, ki so bili v vseh mestih Jugoslavije in v inozemstvu predmet prisrčnih in navdušenih ovacij. Umetnikov dospe 25. za katere je poskrbeti stanovanja oz. sobe. Ker je po hotelih težko rezervirati toliko število sob, se obrača gled. uprava do pn. občinstva s prošnjo, da bi po možnosti za tiste dni odstopilo eno oz. dve je sob. Prijave sprejema gled. uprava do četrтка 8. tm. Naša dolžnost je, da umetnike, ki so bili na svojih gostovanjih česče gostje kraljevskih rodbin, sprejememo čim dostojnejše.

Film.

Mestni kino, »Pariški vrabec«, krasna drama v 5 činih, v glavni vlogi Regina Bonet, se predvaja v sredo in četrtek.

Sokolstvo.

o Telovadna akademija sokol. naraščaja. V prid sokolskega doma na Tabornu se vrši v četrtek ob 20. uri v Nar. domu telov. akademija sokol. naraščaja. Program bo jako raznovrsten ter bo nudil občinstvu mnogo užitka. — Članstvo in sokolstvu naklonjeno občinstvo se opozarja, da je čisti dohodek tega nastopa namenjen za zgradbo Sokolskega doma na Tabornu, ki je ravno sedaj v velikih materialnih, gmotnih in drugih težkočah. Naša dolžnost je, da temu društvu bratsko prisrčimo na pomoč, ter pomagamo vsak po svojih močeh k zgradbi veličastne sokolske zgradbe. — Vstopnina se bo pobirala le v prostovoljnih prispevkih.

o Apeliramo na naše sokolsko občinstvo, da poseti jutri v četrtek akademijo naraščaja, ki se vrši v korist Sokolskega doma na Tabornu, polnoštevilno. Na svidenje! — Odbor.

o Načelstvo »Kola jahačev« Sokola ima v četrtek dne 8. tm. svojo redno sejo.

o Sokol Studenci priredi v soboto dne 17. majnika 1924 v Sokolskem domu telovadno akademijo. Začetek ob 20. uri. Po akademiji ples in prosta zabava.

Orijuna.

Četniška sekcija. V četrtek dne 8. maja ob 20. (8.) uri se vrši v Sokolskem domu Studenci redovna vaja ob vsakem vremenu. Zdravo! — Glavar.

Orijuna Studenci poziva svoje članstvo, da se v obilnem številu udeleži odkritja Malgajevoga spomenika v Guštanju dne 29. tm. Za članstvo v kroju je udeležba obvezna. Prijaviti se je v tajništvu ob navadnih uradnih urah.

Ekonomska Orijuna. Dospeli so prospekti in subskripcijski listi in se dobe istofako v tajništvu, kjer se obenem sprejema in odpošilja tudi denar. Nacionalisti, podpirajte lastno osrednjo gospodarsko zadrugo! Kdor podpiše delež, ne podpre le naše organizacije, ampak absolutno varno in plodonosno naloži svoj denar. Zdravo!

Turistika in sport.

Mariborska koč. Najlepši pomladanski izleti na pčle tri ure iz Maribora ali iz Hoč oddaljeno koč. Oskrba prvovrstna. Snega ni več. Planinci in drugi, posejajte to najlepšo točko mariborske okolice. — SPD.

Sport.

I. slov. sportni klub »Maribor«: Sportvereinigung »Rapid« 2:2 (1:0). Prvenstveno tekmovanje minule nedelje je ob stalnem spremstvu lahkega dežja vkljub slabemu stanju igrišča poteklo po vsem zadovoljivo. Prvenstvena odločilna borba sportnikov iz slovenskega in nemškega sportnega tabora izzove vsako leto razumljivo napetost in podvojeno pozornost ter dobiva po danih narodnih prilikah celo senzacionalni značaj. Temu motivu se je pa še letos pridružilo dejstvo, da je »Maribor« po pretežni večini letos sestavil svoje reprezentativno moštvo iz svojih najmlajših sprotnikov, kateremu je staro izglajeno in rutinirano moštvo Sportvereinigung »Rapid« skoro da že v naprej nadmočni nasprotnik. V naprej se je vedelo, da bo se težko branila lanskeletna zmaga in do konca vzdržala dominantna pozicija ISSK »Maribor« v tukajšnjem okrožju. Krepko moralno oporo si je pa »Maribor« pridobil že z zmagovito pokalno tekmo z »Rapidom« (2:1 za »Maribor«), kar mu je dalo nemalo vspodbude in zopet utrdilo potrebno samozavest. Upoštevajoč vremenske neprilike pri nedeljski tekmi, kar predstavlja za »Maribor« na vsak način mali minus, z zadovoljstvom lahko sprejememo doseženi rezultat, ki predstavlja uspeh »Maribor« in to tim bolj, če se upošteva, da je to rezultat povsem odprte igre, v kateri sta si oba nasprotnika enakovredno delila usodo in se lahko odvrne vsako pojmovanje o kakih »srečih« »Maribor«, nasprotno še preje je dopustno prisoditi napadalnemu triu »Maribor« malo smole. Vodstvo tekmovanja je bilo poverjeno g. Husu iz Ljubljane, ki je svojo nalogo prav dobro rešil ter mu gre v prvi vrsti priznanje za tako gladek potek odločilne borbe v mariborskem okrožju. Poset tekmovanja je bil v pričo deževnega vremena zadovoljiv. Občinstvo je do konca vzdržalo pri vseskozi in do zadnje minute ostri horbi ter večkrat v izobilju izražalo svoje simpatije za svoje borce. Potek igre je bil zelo temperamenten, ni se predvela sistematična igra, prepletena s kakimi tehničnimi finesami, kar ga je v glavnem pripisovati razmočenemu terenu. Takoj s početka se nevarno približuje potom prostih strelav SV »Rapid« mariborskim vratom. Nervoza, ki je bila predvidena, ne dopušča medsebojnim napadom preko kazenskega prostora. V 18. minuti iznenadi »Maribor« z ostrim napadom vrata »Rapid«, nedopustno obranjeno žogo zapodi po »edenajstmetrovki« Wagner v »Rapidove« goal. 1:0. Sedaj se prenese igra v sredo polja in po precej enostavni igri konča polčas. Z vehementnimi napadi prične drugi polčas in kmalu se posreči »Rapid« izjednačiti vsled taktične napake »Mariborove« obrane. 1:1. Sedaj se pravzaprav prične najostrejši in najzanimivejši del tekmovanja, ki traja do zadnje minute borbe. Napad izmenja napad. — »Mariborova« krilska vrsta, ki je že v prvem polčasu okorno delovala, stalno podlega izvrstnim krilcem »Rapid«, ki svojo napadalno vrsto večkrat obsipa-

vajo z žogami — vendar vse zastoj. — Obrana »Maribor«, posebno desni back, deluje precizno in skrajno požrtvovalno. Napad »Maribor« deluje s podvojenim voljo in izkorišča in prenaša vsako žogo, ki jo sprejme od pozadja, najmanj v kazenski prostor »Rapid«, tu ga pa doleti redno neuspeh. Enkrat, dvakrat, trikrat iz kratkih ali najkrajših distanc v aut ali pa v roke vratarja. — Zopet zgublja raztrgan napad »Rapid« žogo, ki kmalu resno ogroža lastna vrata. Dolinschegg se vendar polasti žoge, že v isti minuti pa nasede levi zvezi »Maribor«. Komaj odstreli žogo v pravcu nasprotnega goala, že mu nastavi Vodob hrbet pred žogo in preplašeni vratar zagleda žogo v lastni mreži, 2:1 za »Maribor«! Igra postaja še bolj valovita, iz taktične napake »Mariborovega« vratarja, ki se brani pred naskakovanjem »Rapidove« zveze Turino, rezultira kmalu edenajstmetrovka vsled navidezne roke »srednjega« krilca. »Rapid« pretvarja v 2:2. Zopet oživlja »Rapidov« napad, toda nečisto napredovanje in pridobivanje terena ne ustvarja preresnih situacij. Medtem zopet »Maribor« prevzame inicijativo. Brez sigurne opore v krilih se povzpnejo do resnih napadov, toda še le ko se zaustavi na nedopusten način desna zveza, se pridobiva edenajstmetrovka in s tem sigurna šansa — katera pa konča v rokah vratarja, ki z lepo robinzonado zaustavlja žogo na črti. Še malo razburljivih momentov in že se popušča, sodnik šteje še po pol minuti in konec. Viharno pozdravljanje »Maribor« z nezadovoljstvom na drugi strani se z najrazličnejšimi debatami zavleče še v kavarne, gostilne in ulice. Dan je končan in živi se razpenjajo — hvala Bogu v taki meri samo dvakrat v letu.

Nogometna tekma v Celju. SK Celje — SV Šoštanj 9:0 v korist SK. (Kotli 1:2). Kljub slabemu stanju igrišča je bila igra precej zanimiva. Celje sprotno izrabilo neodločnost gostov pred golom. Sodnik Ochs je bil dober.

Klub kolesarjev »Perun« pozivlja vse svoje članstvo, da se sigurno udeleži izvanrednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo dne 11. maja t. l. ob pol 9. uri dop. v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

Gospodarstvo.

g Pozor sadjarji! Tvrška Feliks F. Forster, drag Borl, pošta Sv. Barbara v Haložah, namerava urediti v zvezi z neko slovečo švicarsko firmo za likerje v lefošnji in bodočih sezonah več postaj za kuhanje žganja iz češenj in drobnic (lesnih češenj) v svrho izdelovanja likerjev za izvoz. Ker se bo rabilo v ta namen okrog 10.000 kg tega sadja, se pozivajo posestniki češenjevih dreves, kakor tudi lastniki kolov v okrajih Maribor, Maribor, Sv. Lenart v Slov. g. Ormož, Ptuj, Ljutomer in Slov. Bistrica, da javijo nemudoma svoje naslove podpisani podružnici. V omenjenih središčih se bo tudi zbiralo in sprejemalo češenje in drobnice ter plačevalo po dnevnih cenah. — Podružnica Sadjarškega in vrtnarskega društva v Mariboru (vinarska šola).

BERSON

gumijeve pete in podplate

Vam mora Vaš čevljar pribiti na Vaše čevlje, ker s tem si ne samo, da si prihranite denar, si ocvate tudi noge in obuvalo.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (100)

Pri vrodu v cesarjev šotor so se gnetli prijatelji, vojskovodje in zveste oprode; v jutranjem somraku so bili podobni bledim sencam.

Se večer in slovesnejša tišina je domovala v šotoru. Zdravnik Oribazij je v bakrenem možnarju pripravil iz zdravilnih rastlin osvežilno pijačo.

Bolnik se je umiril. Ponehale so blodnje. Ob zori se mu je zadnjikrat vrnila zavest in je vprašal nepotrpežljivo:

— Kdaj bo vzhlo solnce?

— Čez eno uro — je odvrnil Oribazij ozvrši se na gladino vode v steklenki vodene ure.

— Pokličite vojskovodje, — je velel Julijan. — Moram govoriti z njimi.

— Milostivi cesar, boljše je, da miruješ — je pripomnil zdravnik.

— Saj je vseeno. Pred solnčnim vzhodom ne bom umrl. — Viktor, postavi mi glavo malce višje. Tako. Zdaj je dobro.

Povedali so mu o zmagi nad Perzijci, o begu Merena, poveljnika sovražne kornije, z obema carjevima sinovima, o smrti petdesetorice satrapov. Julijan se ni na začudil ne razveselil; obraz mu je ostal neizpremenjen.

Vstopili so njegovi zvesti oprode: Dargalaif, Gormizda, Nevita, Arinotej, Lucilian in prefekt vzhodnih dežela — Salustij; vodil jih je komes Jovijan. Mnogi, ki so se že ukvarjali z zasnovami o bodočnosti, so želeli videti Jovijana na prestolu; bil je šibek, bojazljiv mož in nikomur nevaren. Nadejali so se, da si bodo pod njim odpočili od preburnega Julijanovega vladanja. Jovijan je poznal umetnost, kako da se človek vsem

prikupi. Bil je visok in lepoga stasu; obraz mu je bil tako neizrazit, da je v množici izgubil izpred oči. Imel je dobro, a ničurno srce.

Med odličnjaki je bil mladi centurij dvornih ščitonoscev, poznejši zgodovinar Ammijan Marcellin. Vsi so vedeli, da si zapisuje vojne dogodke. Brž ko je vstopil v šotor, je vzel iz plašča vošene ploščice in medeni stilos. Hotel je zapisati cesarjeve besede pred smrtjo.

— Odgrnite zaveso, — je velel Julijan.

Brž so odgrnili zastor na vratih. Vsi so stopili za korak proč od vrat. Jutranji zrak je vel umirajočemu v obraz. Vrata so bila obrnjena proti vzhodu. Nekoliko dalje od taborišča je svet prehajal v daljino ravan; ničesar ni bilo, kar bi zapiralo obzorje.

Julijan je ugledal svetle oblake; bili so hladnejši in prozornější od ledu. Čez minuto je vzdihnil in rekel:

— Tako. Dobro je. Utrnite svetiljko.

Pogasili so ogenj; v šotoru je nastal polumrak.

Vsi so čakali molče.

— Čujte, prijatelji, — je začel cesar svoj poslednji govor; govoril je tiho, a razumljivo; obraz mu je bil docela miren.

Ammijan Marcellin je beležil:

— Čujte, prijatelji, — prišla je moja nra, nemara celo nekoliko prezgodaj; a glejte: veselim se je, saj vračam življenje prirodi, kakor vrača pošten dolžnik svoj dolg. V moji duši ni ne žalosti ne strahu; v nji polje tiha radost modrih ljudi, predobitje večnega miru. Izpolnil sem svoje dolžnosti, in če se spominjam preteklosti, ne vidim potrebe, da bi se bil kesal. Tiste dni, ko sem od vseh preganjan čaka smrti v kapadokijski puščavi, na trdnjavi Macellumu, in pozneje, ko sem bil na višku svoje moči, v

škrlatu rimskega cesarja — mi je duša ostala neomadeževana in je zmeraj hrepenela k visokim ciljem. Da pa nisem izpolnil vsega, kar sem bil hotel — ne pozabite, prijatelji, da so človeška dejanja podvržena moči usode. — Danes zahvaljujem Večnemu za to, da mi ni dovolil umreti od dolge bolezni ali pod krvnikovo, zločinčovo roko, temveč na bojnem polju, v cvetu mladosti, sredi neizvršenih načrtov... Povejte, prijatelji, mojim sovragom in prijateljem, kako umirajo od starodavne modrosti prožeti Helenci!

Julijan je umolknil. Vsi so poklekali. Mnogi so jokali.

— Čemu jokate, reveži? — je vprašal Julijan smehljaje. — Ne spodobi se jokati za človekom, ki se vrača v svojo domajo... Potolaži se, Viktor!

Starec je hotel nekaj odvrniti, a ni imel moči: zakril je obraz z rokama in zaplakal še silneje.

— Tišje, tišje, — je dejal Julijan, obrniviši pogled na daljino nebo. — Glejte ga!...

Oblaki so vzplamteli. Somrak v šotorju je dobil toplo jantarjevo barvo. Sinil je prvi solnčni žarek. Umirajoči je obrnil svoj obraz k njemu.

Tedaj je pristopil prefekt vzhodnih dežela Salustij Sekund in poljubil Julijanovo roko:

— Blaženi Avgust, koga določiš za svojega naslednika?

— Vseeno, — je odvrnil vladar. — Naj odloči usoda. Nj se ne smemo zoperstavljan. Naj le triumfirajo Galilejci. Mi bomo zmagali prejalislej, in z nami je solnce. Glejte ga, tam je, tam...

Slaboten drget je šinil po njegovem telesu. Z zadnjim naporom je dvignil roke, ko da bi se bil hotel napotiti solncu naproti. Iz rane je brizgnila črna kri:

na vratu in na sencih so mu nabrekli žile.

— Piti, piti! — je zasepetal in vzdihnil.

Viktor je pristavil k njegovim ustam globok kozarec; bil je zlat in blesteč, napolnjen do roba s čisto studenčnico. Julijan je zrl v solnce in je počasi, s požljivimi požirki srebal prozorno, kakor led hladno vodo.

Nato je glava klonila. Iz napol odprtih ust se je izrgal zadnji vzdih, zadnji šepet:

— Veselite se!... Smrt — solnce... Jaz sem... kakor Ti, Helios!...

Cesarjeve oči so ugasnile. Viktor jih je zaprl.

Julijanov obraz je bil v solnčni svetlobi podoben obrazu spečega boga.

XX.

Minili so trije meseci, odkar je cesar Jovijan sklenil mir s Perzijci.

V začetku oktobra se je rimska vojska vrnila v Antiohijo. Bila je izmučena od gladi in od neskončne poti čez vročo Mezopotamijo.

Med potjo se je tribun ščitonoscev Anatolij sprijateljil z mladim zgodovinarjem Ammianom Marcellinom. Prijatelj sta sklenila odpotovati v Italijo in se naseliti v samotni vili blizu Baj, kamor jih je bila povabila Arsimoja, da si odpočijeta od težkih vojnih pohodov in v žveplenih vrelih zdravita svoje rane. Mimogrede sta se bila ustavila na nekoliko dni v Antiohiji.

(Dalje sledi.)

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

POPRAVILA IN SNAŽENJA PISALNIH STROJEV, ANT. RUD. LEGAT, MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 7, TELEFON 100.

Mala oznanila.

IVAN LEGAT, 1. specialna popravilnica za pisalne, računske, kopirne stroje ter druge pisarniške stroje. Najboljši barvni traki ter ogleni papir itd. Čuvajte Vaše pisalne stroje ter obrnite se samo na izkušenega strokovnjaka **IVAN LEGAT**, tačas Vrazova ulica 4, od 15. maja Vetrinjska ulica 30, kavarna Zigart, telefon 434, ustanovljeno 1919. 982 7-1

Inteligentno mlado pomožno delavko za čisto in mirno delo išče za takoj „Volta“ d. d., Maribor. 972

V kovaški stroki popolnoma izurjen kovač išče **nameščenje**. Naslov pove upravnistvo „Tabora“. 979 2-1

Čevlarska delavnica, 2 stroja in kompletni inventar ali tudi brez je takoj na prodaj. Naslov pove uprava lista. — 975 3-1

Dobro ohranjeno **moško kolo** po ceni na prodaj. Trstenjakova ulica 2, Kolar. 980 2-1

Vzamem **kovaško delavnico** v Mariboru ali bližnji okolici v najem. Naslov pove uprava „Tabora“. 978 2-1

Trgovska hiša v Mariboru na zelo ugodnem prostoru na prodaj. Pojasnila pri upravitelju A. Skasa, Maribor, Krekova ulica 16 in pri lastniku Robert Stöhr, St. Pölten, Schießstättpromenade 3, Österreich. 670 10-4

Moderno in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak. Aleksandrova cesta 22, se enaj, občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-45

Amaterji! Sveže foto-potrebe ščine prvovrstnih znamk V. Vlasic, Maribor, Gosposka ulica št. 23. 818 10-6

Vila v parku z lepim velim vrtom radi selitve na prodaj. Kupcu stanovanje 4 sob s pritlikinami takoj na razpolago. Prešernova ulica 27. 966 4-2

Lepa psica volje pasme, leto stara za 700 Din na prodaj Zrinskega ulica 16. Studenci. 964 2-2

Prodam **motorno kolo** NSU, 3 HP; dobro ohranjeno po nizki ceni. Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta št. 55. 921 7-4

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod „Zamena“ na upravo „Tabora“.

Najnovejše samoveznice, srajce, nogavice in rokavice, kupite po najnižjih cenah pri 869 tvrdki: 3-1

J. TOMAZIN Maribor, Grajski trg št. 4.

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26 = Najlepše novosti = 128

Edino le električni **BRZOVAR** in **POTAPLJALNIK** patenti p. **HEUREKA**

dasta v momentu vrelo vročo ali mlačno vodo. Dobivajo se pri lastniku M. Nerat, Slovenska ul. 12 kjer se vidijo tudi vsi aparati v funkciji. 20-13 356

Prepričajte se, da je najboljša zobna krema „ITO“

kl se povsod dobi

Urška, al' že več

da je dobi **A. VICEL, MARIBOR** Glavni trg št. 5 emailirano teško posodo znamke „Goliati“ in lažje vrste, žekoslovaškega proizvoda, plačevnato in lito posodo, porcelanasto, kamninasto in stekleno robo najboljšje vrste. Vse kupuje pri njem: zafo hiti, da ne zamudiš. 40-4

Klobuke, čepice najnovejše oblike od 30 D naprej ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi **Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.** 103

Vinogradniki!

Modra galica (Kupfervitriol) najboljša se dobi po najnižji dnevni ceni pri **Anton Tonejc, trgovina z umetnim gnojem in kemikalijami Maribor, Aleksandrova c. 35**

Pristopajte k Sokolski Matici!

Zadružne elektrarne v Ormožu.

VABILO na redni občni zbor

Zadružne elektrarne v Ormožu r. z. z. o. z., kateri se bo vršil v ponedeljek dne 19. majnika 1924 ob 6. uri pop. v dvorani Kletarske gostilne v Ormožu.

DNEVNI RED: 1. Citanje revizijskega poročila. — 2. Poročilo načelstva o prvem letnem računu. — 3. Potrjenje letnega računa. — 4. Sklepanje z ozirom na letni račun, nadalje v smislu § 13 odstavka d) zadružnih pravil ter o priključku občin od Ormoža do Središča. — 5. Sprememba pravil in zvišanje deležne glavnice. — 6. Nadomestna volitev načelstva in nadzorstva. — 7. Pojasnila tvrdke Štebi & Tuječ. — 8. Slučajnosti.

PRIPOMBA: Ako bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število zadružnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši eno uro kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu zadružnikov.

Načelstvo.

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova 13 Telefon 207 Slomškov trg 6

Uanjate torbice in kovčke za potovanje v vseh veličinah kakor tudi spise in damske torbice, listnice, tobačnice itd. Nabavljniki za šolarje, planince itd. Usnjata **gamaše**. Ovrtniki, nagobčniki, biči in vrvice za pse, gobe, kožice in ščetke za kožice prači. **Dežne ponjave** (plabte) za vozove in konje v vseh velikostih. Razni okovi za konjske opreme v nikelnu, medij, poniklovano ali črno lakovano. **Genilni jermeni** iz la usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

Vsa v jermenar., sedlar. in torbarsko stroko spadajoča popravila se sprejmejo in po možnosti hitro izvršijo.

Pozor! AUTO Pozor!

Oglejte si našo izložbo Maribor, Aleksandrova cesta 19,

kjer so stalno razstavljeni novi in stari avtomobili svetovnih znamk. Istotam so na prodaj tudi motorna kolesa, radioaparati, pisalni stroji i. t. d. Teoretičen in praktičen pouk v vožnji z avtomobilom.

Izvozem, toda dobro ohranjeni avtomobili se prevzamejo v komisijonelo prodajo. Strogo rečina, solidna in točna postrežba.

A. STOINSCHEGG, R. PELIKAN Maribor Aleksandrova cesta 19 976